

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98

ต.งอบ อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

วันที่ 1 ตุลาคม 2558

จากการที่ได้ลงพื้นที่พัฒนาโครงการเยาวชน น่าน ปี2 ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98 นั้น จากการแสดงความคิดเห็นของท่าน ผอ. ที่มีความคิดที่จะปลูกฝังความเป็นระเบียบให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนจึงได้มีการวางโครงการให้มีการเกี่ยวเนื่องกับโรงเรียน น้องๆจึงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเป็นของตัวเอง มีความคิดเรื่องโครงการที่จะทำจำกัดแคในกรอบของรั้วโรงเรียน ไม่ได้คิดในสิ่งที่ยากจะทำอย่างแท้จริง โดยเบื้องต้น พี่ๆเจ้าหน้าที่ได้สร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำโครงการ และให้น้องๆแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม และช่วยกันระดมความคิด คิดโครงการขึ้นโดยให้โจทย์ทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ 1.จะทำอะไร 2. ทำไมถึงทำ 3. จะทำอย่างไร 4. ใครเป็นคนทำ

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

จากที่ได้สังเกตนั้น มีน้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการเพียงไม่กี่คน ที่เหลือเงิบและฟังเสียงส่วนใหญ่ภายในกลุ่ม จากที่ให้แบ่งกลุ่ม ผลออกมาคือ โครงการเรื่องขยะ เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงการขยะ

ทำไมถึงทำ ?

1. ลดปัญหาขยะทำให้โรงเรียนสะอาด
2. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกแก่นักเรียน

จะทำอย่างไร ?

1. จัดทำป้ายรณรงค์เกี่ยวกับการทิ้งขยะ
2. ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกโดยวิธีการพูดคุยและให้ความรู้
3. หารุ่นพี่คัดแยกขยะเป็นตัวอย่างให้แก่น้องๆ

ใครเป็นคนทำ ?

1. แกนนำนักเรียน
2. ทุกคนในโรงเรียน

กลุ่มที่ 1 โครงการขยะ

กลุ่มที่ 2 โครงการคัดแยกขยะ

ทำไมถึงทำ ?

เพราะน้องๆ นำขนมกรุบกรอบเข้ามาในโรงเรียนและทิ้งขยะไม่เป็นที่ ซึ่งการกินขนมส่งผลไม่ดีต่อสุขภาพและยังทำให้ขยะภายในโรงเรียนมีปริมาณมากขึ้น

จะทำอย่างไร ?

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของขนมและทำให้เด็กลดการกินขนม เลือกสิ่งที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
2. ปลุกฝังให้เด็กมีจิตสำนึกในการทิ้งขยะ
3. แนะนำประโยชน์และการนำไปใช้ใหม่ของขยะและนำขยะไปประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ

ใครเป็นคนทำ ?

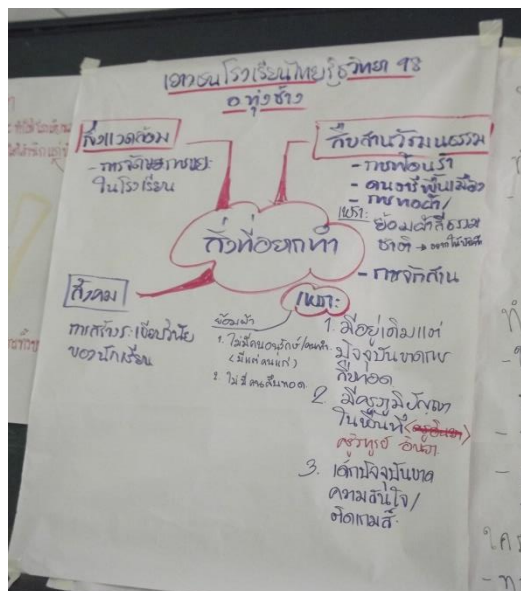
1. ทุกคนในโรงเรียนโดยมีรุ่นพี่ทำเป็นตัวอย่างให้น้องๆ

กลุ่มที่ 2 โครงการคัดแยกขยะ

หลังจากที่น้องๆได้นำเสนอโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว พี่เจ้าหน้าที่จึงได้สรุปโครงการที่น้องๆได้นำเสนอมาถึงประเด็นหลักๆของโครงการ และได้อธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาโครงการ พร้อมกับเปิดการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ของกลุ่มสาระศิลปะชั้นเรียนกลางให้น้องๆโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98 ได้ดูเป็นตัวอย่างในการทำโครงการ จากสีหน้าน้องๆที่ได้ดูวิดีโอแล้วเกิดการลงเินในการจัดทำโครงการ พี่เจ้าหน้าที่จึงได้เข้าพูดคุยเปิดใจกับน้องๆในการทำโครงการอีกครั้ง โดยสอบถามในสิ่งที่ยากจะทำจริงๆ ณ ขณะนั้นท่าน ผอ. ไม่ได้อยู่ในห้องประชุมแล้ว น้องๆจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและมีการปรึกษาหารือกันมากขึ้น และได้กำหนดหัวข้อโครงการที่อยากจะทำขึ้นดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อม
 - การจัดการขยะในโรงเรียน
2. ด้านสืบสานวัฒนธรรม
 - การพ่อน้ำ/ดนตรีพื้นเมือง
 - การย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ
 - การจักสาน
3. ด้านสังคม
 - การสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน

กำหนดหัวข้อโครงการที่อยากจะทำ

หลังจากได้หัวข้อในการทำโครงการข้างต้นนั้น จึงทำการโหวตโดยผลโหวตนั้นมาจากการยกมือเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจและอยากจะทำมากที่สุดและผลโหวตที่ออกมามีดังนี้

การจัดการขยะในโรงเรียน	0	คะแนน
การพ่อน้ำ/ดนตรีพื้นเมือง	16	คะแนน
การย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ	4	คะแนน

การจักสาน	0	คะแนน
การสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน	1	คะแนน

ทำการยกมือโหวตหัวข้อที่อยากทำโครงการ

จากผลโหวตที่เป็นเอกฉันท์ น้องๆได้เลือกหัวข้อ การพ่อน้ำ/ดนตรีพื้นเมือง จากนั้นจึงได้ระดมความคิดในการทำโครงการดังนี้

โครงการ อนุรักษ์ สืบทอดศิลปะดนตรีพื้นบ้าน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98

ที่มา ในอดีตดนตรีพื้นบ้านของบ้านอบเป็นที่เชิดชูของโรงเรียนและเป็นอันดับต้นๆของ อ.ทุ่งช้าง มีการรับจ้างแสดงตามงานต่างๆ ในปัจจุบันดนตรีพื้นบ้านขาดการสืบทอดเนื่องจากรุ่นพี่ที่มีความสามารถทางดนตรีพื้นบ้านได้ย้ายโรงเรียนและไปเรียนอยู่ต่างจังหวัดจึงไม่มีผู้สานต่อ รวมไปถึงขาดครูภูมิปัญญาในพื้นที่ เด็กๆไม่มีเวลาซ้อมร่วมกัน เด็กในปัจจุบันขาดการสนใจ ใช้เวลาไปกับกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์รวมไปถึงการขาดระเบียบวินัย

วิธีการ พี่สอนน้อง สืบค้นข้อมูล ครูภูมิปัญญา เผยแพร่กิจกรรมผ่านสื่อ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

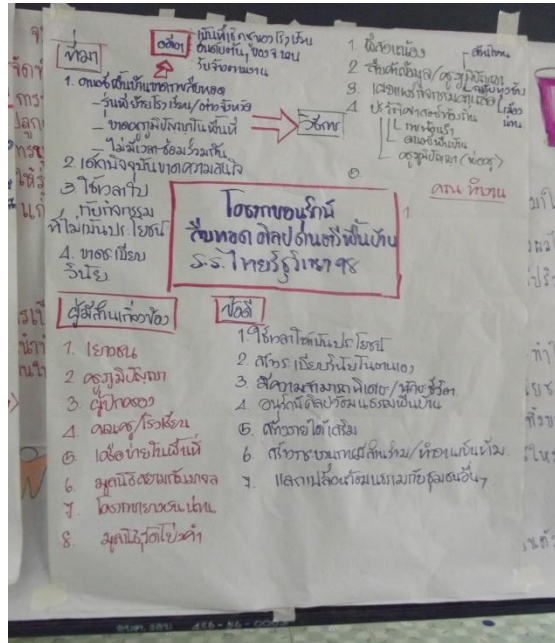
- **ข้อดี**

- ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์
- สร้างระเบียบวินัยในตนเอง
- มีความสามารถพิเศษ/ทักษะชีวิต
- อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
- สร้างรายได้เสริม
- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม/ทำงานเป็นทีม
- แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชุมชนอื่นๆ

- **ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง**

- เยาวชน
- ครูภูมิปัญญา
- ผู้ปกครอง
- คณะครู/โรงเรียน

- เครือข่ายในพื้นที่
- มูลนิธิสยามกัมมาจล
- โครงการเยาวชนน่าน
- มูลนิธิวัดโป่งคำ

โครงการ อนุรักษ์ สืบทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98

หลังจากที่ได้ร่วมระดมความคิดเห็นในกลุ่มเยาวชนและได้โครงการที่ต้องการที่จะทำอย่างแท้จริง จึงได้เชิญท่าน ผอ. และพี่เลี้ยงเข้ามาร่วมฟังโครงการและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่น้องๆ จะทำโดยมีน้องๆ ได้ร่วมอธิบายให้ ท่าน ผอ. ฟังถึงสิ่งที่อยากทำโครงการด้วย จึงได้ข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกันมีความเข้าใจตรงกัน พี่เจ้าหน้าที่จึงได้จับกระบวนการและให้น้องๆ ได้กลับไปเขียนโครงการสรุปลงในกระดาษชาร์ตเพื่อนำเสนอในเวทีอบรม work shop1 ต่อไป

เยาวชน กลุ่มนาฏยะเกรีสะหลีเจียงกลาง
วันที่ 1 ตุลาคม 2558
ณ วัดน้ำคำ ต.พระพุทธบาทเขียงคาน อ.เขียงกลาง จ.น่าน

จากที่ เยาวชน กลุ่มนาฏยะเกรีสะหลีเจียงกลาง ได้ผ่านการทำโครงการมาตั้งแต่ปีที่ 1 แล้ว ก่อนจะเข้าสู่ปีที่ 2 นี้ พี่เจ้าหน้าที่จึงได้ให้น้องๆได้ถอดบทเรียนของปีที่1 บอกถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของการทำโครงการที่ผ่านมา รวมไปถึงบทเรียนที่ได้รับในการทำงาน ปี1 วิธีการแก้ไขจุดอ่อนและพัฒนาจุดแข็งให้ดีขึ้นกว่าเดิม และได้ให้น้องๆนำสิ่งที่เขียนมาเสนอพี่เจ้าหน้าที่ ดังนี้

จุดแข็ง

- ชุมชนให้ความร่วมมือ
- เป็นที่รู้จักและยอมรับของสังคม
- มีหลายๆโรงเรียนในอำเภอเขียงกลางได้รับความสนใจและอยากสืบสานศิลปะการแสดงพื้นถิ่นน่านนคร
- สมาชิกในกลุ่มมีความรักกันดีตั้งครอบครัว
- สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน
- มีความมุ่งมั่นในการทำงานครั้งต่อไป

จุดอ่อน

- เวลาไม่ตรงกัน
- บางคนไม่ให้ความร่วมมือ
- อุปกรณ์บางอย่างเกิดการชำรุดเสียหาย
- ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม

เนื่องจาก

- มีผลต่อการเรียน

- กลัวลูกไปทำอย่างอื่น
- เด็กไม่ได้สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง

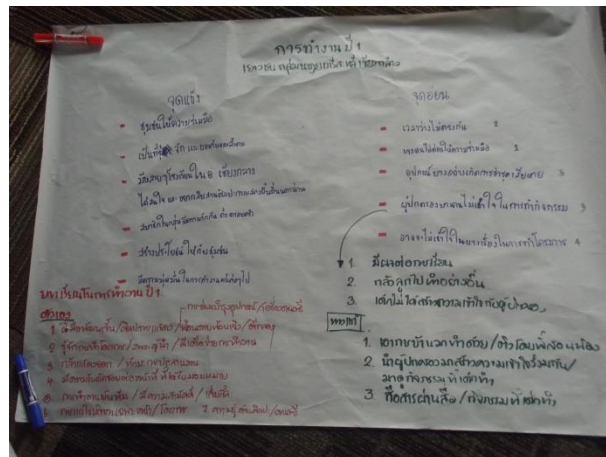
ทางแก้

- เอาการบ้านมาทำด้วย/ดูโดยพี่สอนน้อง
- นำผู้ปกครองมาสร้างความเข้าใจร่วมกัน/มาดูกิจกรรมที่เด็กๆทำ
- สื่อสารผ่านสื่อ/กิจกรรมที่เด็กทำ
- อาจจะไม่เข้าใจในบางเรื่องในการทำโครงการ

บทเรียนในการทำงาน ปี1

ตัวเอง

- ฝีมือพัฒนาขึ้น เช่น ศิลปะการแสดง ฟ้อนดาบฟ้อนเจิง ตีกลอง รวมไปถึงการ
- ซ่อมบำรุงอุปกรณ์/เครื่องดนตรี
- รู้จักการทำโครงการ/ภาวะผู้นำ/มีเครือข่ายการทำงาน
- กล้าแสดงออก/ทักษะการประสานงาน
- มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- การทำงานเป็นทีม/มีความสามัคคี/เสียสละ
- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า/โครงการ
- ความรู้ด้านศิลปะดนตรี

จุดแข็งและจุดอ่อนของการทำโครงการ

จากนั้นได้ให้น้องๆได้ทำการวิเคราะห์การทำงานของปีที่1และวางแผนงานพร้อมที่จะก้าวไปยังปีที่ 2 โดยที่น้องๆได้เตรียมความพร้อมในการระดมความคิดที่จะทำโครงการต่อไปในปีที่2ไว้เรียบร้อยแล้วนำมา นำเสนอกับพี่ๆเจ้าหน้าที่มีดังนี้

กิจกรรมปีที่1

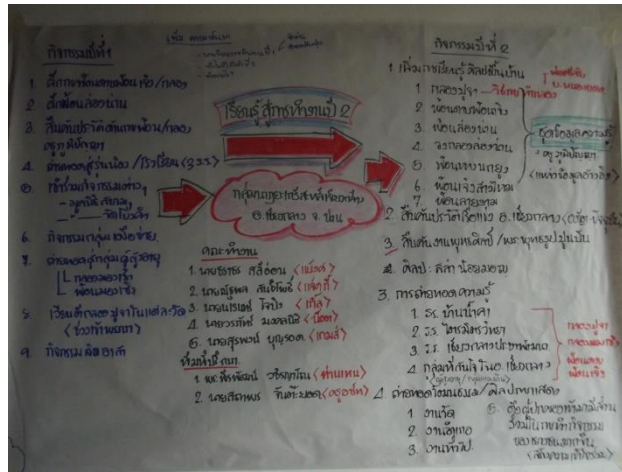
- ฝึกการฟ้อนดาบ/ฟ้อนเจิง/กลอง
- ฝึกฟ้อนล่องน่าน

- สืบค้นประวัติด้านการฟ้อน/กลอง/ครุฑมีปัญญา
- ถ่ายทอดสู่รุ่นน้อง/โรงเรียน 3 โรงเรียน
- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ
 - มุลนิธิสยามกัมมาจล
 - มุลนิธิวัดโป่งคำ
- กิจกรรมกลุ่มเครือข่าย
- ถ่ายทอดสู่กลุ่มผู้สูงอายุ
 - กลองมอชิง
 - ฟ้อนมอชิง
- เวียนตีกลองปฐจาในแต่ละวัด(ช่วงเข้าพรรษา)
- กิจกรรมจิตอาสา

เรียนรู้สู่การทำงานปีที่2

กิจกรรมปีที่2

- เพิ่มการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้าน
 - กลองปฐจา
 - ฟันดาบฟ้อนเจิง
 - ฟ้อนล่องน่าน
 - วงกลองล่องน่าน
 - ฟ้อนหางนกยูง
 - ฟ้อนเจิงสาวไหม
 - ฟ้อนลายงาม
- สืบค้นประวัติแข่งเรือ อ.เชียงกลาง (อดีต-ปัจจุบัน)
- สืบค้นงานพุทธศิลป์/พระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะสล่าน้อยมอญ
- การถ่ายทอดความรู้
 - รร.บ้านน้ำคา
 - รร.ไตรมิตรวิทยา
 - รร.เชียงกลางประชาพัฒนา
 - กลุ่มที่สนใจในอำเภอเชียงกลาง
- ถ่ายทอดวัฒนธรรม/ศิลปะการแสดง
 - งานวัด
 - งานอำเภอ
 - งานทั่วไป
- ดึงผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของเยาวชนมากขึ้น

การเรียนรู้สู่การทำงานปีที่ 2

จากประสบการณ์ที่น้องๆได้จากการทำโครงการในปีที่ 1ทำให้น้องๆมีความกล้าแสดงออกทางความคิดในการทำโครงการมากขึ้น เป็นตัวของตัวเอง ไม่เกิดการกดดันในการทำงานทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี